

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/175/2024
Identifikačné číslo spisu:	1112231989
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1112231989.6

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: JUDr. O. O.Q., narodený XX. X. XXXX, K., I. M.C. Č.. X, zastúpený spoločnosťou SVITOK a spol., s. r. o., Bratislava, Tomášikova č. 23/C, IČO: 36 863 980, za ktorú koná Mgr. Peter Svitok, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska č. 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8C/179/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2021 sp. zn. 15Co/12/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2021 sp. zn. 15Co/12/2023 v napadnutej časti v II. výroku, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov prvého odvolacieho konania a vo výroku III., ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov odvolacieho konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) (v poradí druhým) rozsudkom zo dňa 10. februára 2022 č. k. 8C/179/2012-214 rozhodol tak, že: I. žalobu zamietol; II. žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Po právnej stránke súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 6 ods. 1, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, čl. 9 ods. 1 rozhodnutia Rady 2002/187/SVV, zo dňa 28. 2. 2022, § 2 ods. 3, § 10 ods. 1 zákona č. 530/2004 Z. z. o zastúpení Slovenskej republiky v Eurojuste a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 13a, § 65 ods. 3, § 87 ods. 3, § 88 ods. 3, § 150 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 17 zákona č. 311/2001 Z. z. (Zákonník práce) dôvodiac nedôvodnosťou žaloby. Uviedol, že podmienkou vzniku nároku na náhradu škody je, aby došlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany orgánu verejnej moci, k vzniku škody a medzi nimi musí byť príčinná súvislosť. V danom prípade žalobca nepreukázal minimálne druhú podmienku, t. j. nepreukázal vznik škody. Poukázal na pojmy škoda a ušlý zisk s odkazom na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu ČSSR zo dňa 18. 11. 1970, Cpj 87/70, R 55/1971 a uznesenie Najvyššieho súdu (pravdepodobne Slovenskej republiky, poznámka odvolacieho súdu) zo dňa 28. 4. 2010 sp. zn. 4Cdo/319/2008. Ďalej prvoinštančný súd konštatoval, že

žalobca v žalobe tvrdil, že mal na základe uzatvorenej dohody o stáži nárok na plat a cestovné náhrady, no priamym dôsledkom rozhodnutia o odvolaní bolo zastavenie vyplácania týchto nárokov, čím došlo k poklesu jeho majetkovej sféry. Zastavenie vyplácania týchto nárokov možno kvalifikovať ako stratu očakávaného prínosu, čo je znakom ušlého zisku, teda nejde o zmenšenie už existujúcich hodnôt ako je to pri skutočnej škode. Je potom zrejmé, že uplatnený nárok žalobcu treba kvalifikovať ako ušlý zisk. Pre úspech žalobcu je preto v súlade so závermi citovanej súdnej praxe potrebné, aby preukázal, že u neho nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Musí ísť o takú situáciu, že pri pravidelnom behu vecí by mohol dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti). Z dôkazov takáto situácia preukázaná nebola. Žalobca bol v rozhodnom období sudcom. Do funkcie národného člena Eurojustu bol vymenovaný pred 1. 5. 2004, čo sa v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 530/2004 Z. z. považuje od 1. 5. 2004 za výkon funkcie národného člena podľa zákona č. 530/2004 Z. z. a štvorročné funkčné obdobie podľa § 2 ods. 3 zákona č. 530/2004 Z. z. mu tak začalo plynúť podľa § 10 ods. 1 zákona č. 530/2004 Z. z. od 1. 5. 2004 a skončilo by najneskôr uplynutím dňa 30. 4. 2008. Vzhľadom na to, že žalobca bol sudcom, podľa § 13a zákona č. 385/2000 Z. z. sa jeho poverenie plnením úloh národného člena v Eurojuste považuje za výkon funkcie sudcu. Podľa § 65 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. mu popri plate patrila aj náhrada výdavkov v osobitnom predpise. Podľa citovaného ustanovenia ministerstvo tieto výdavky vypláca sudcovi a osobnému úradu sudcu uhrádza rozdiel medzi platom sudcu navýšeným podľa § 88 ods. 3 a platom sudcu pred týmto navýšením. Je teda zrejmé, že plat vypláca sudcovi aj počas obdobia, kedy vykonáva funkciu národného člena Eurojustu, vždy osobný úrad sudcu podľa § 87 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. Ministerstvo vypláca takémuto sudcovi výdavky uvedené v osobitnom predpise. Z uvedeného bolo tak zrejmé, že žalovaný nemôže byť pasívne vecne legitimovaný, pretože s poukazom na znenie § 65 ods. 3 druhá veta zákona č. 385/2000 Z. z. pasívne vecne legitimovaným vo vzťahu k nevyplatenému platu je osobný úrad sudcu a pasívne vecne legitimovaným vo vzťahu k nevyplatenej náhrade výdavkov uvedených v osobitnom predpise (cestovné náhrady) je ministerstvo; žalobu bolo dôvodné zamietnuť už len z tohto dôvodu.

1.2. Ďalej uviedol, že je právom žalobcu domáhať sa náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý rozvíja základné právo zaručené čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a kvalifikovať svoje nároky podľa tohto zákona. Možnosť domáhať sa náhrady škody proti štátu však treba vždy vnímať ako poslednú možnosť, čiže ultima ratio, ktoré možno uplatniť, ak neexistujú iné prostriedky ochrany nárokov poškodeného (napr. Drgonec, J.: Ústava Slovenskej republiky: Teória a prax. 2. preprac. a dopl. vyd. Bratislava: C. H. Beck, 2019, s. 915). V danom prípade zákon č. 385/2000 Z. z. neobsahuje osobitnú úpravu o riešení sporov medzi sudcom a osobným úradom. V zmysle § 150 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. je potrebné uplatniť subsidiárne úpravu podľa § 17 Zákonníka práce, podľa ktorej tieto spory rozhodujú súdy. Pokiaľ teda existuje zákonná hmotnoprávna úprava zakladajúca nároky žalobcu ako sudcu, treba použiť túto úpravu, ktorou je v danom prípade z hmotnoprávneho hľadiska § 65 ods. 3, § 87 ods. 3 a § 88 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. a z procesného hľadiska § 150 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. v spojení s § 17 Zákonníka práce a tak sa podľa jeho názoru mal žalobca domáhať svojich platových nárokov voči osobnému úradu (vo vzťahu k platu) a voči ministerstvu (vo vzťahu k cestovným náhradám). Z tohto pohľadu sa javilo, že ak žalobca mal nárok na plat a cestovné náhrady, nešlo o nič iné než o pracovnoprávne nároky na doplatenie platu, resp. výdavkov uvedených v osobitnom predpise. Právna kvalifikácia nárokov žalobcu je totiž vecou súdu a bez ohľadu na to, že doplatenie nárokov odvodzuje žalobca od nezákonného rozhodnutia o odvolaní, ide stále len o doplatenie platu a súvisiacich nárokov. Na situácii nemení nič ani to, že rozhodnutie o odvolaní bolo zrušené ako nezákonné (nejde však o nezákonné rozhodnutie ako ho chápe § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., pretože nebolo zrušené ako právoplatné, ale len ako neprávoplatné rozhodnutie v rámci konania o rozklade) a ide o individuálne rozhodnutie, ktoré má povahu individuálneho právneho aktu. Rozhodnutie o odvolaní treba vnímať len ako tzv. podkladové, podmieňujúce rozhodnutie, po zrušení ktorého má nárok žalobca na doplatenie platu a súvisiacich nárokov. Nejde v žiadnom prípade z hmotnoprávneho hľadiska o nárok na náhradu škody, ale o nárok vyplývajúci sudcovi v postavení národného člena Eurojustu z ustanovení § 65 ods. 3, § 87 ods. 3 a § 88 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. Uplatňovanie nárokov voči osobnému úradu a ministerstvu podľa jeho názoru nie je možné obísť pod zámienkou uplatňovania nároku na náhradu škody proti štátu. Dodal, že z vykonaného dokazovania ani nevyplýva

splnenie podmienky pre vznik zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., a to podmienky, že žalobcovi vznikla škoda v podobe skutočnej škody alebo ušlého zisku. Stáž žalobcu začala dňa 1. 5. 2004 a skončiť mala ukončením zo strany ministra spravodlivosti. Podľa bodu 5 tejto dohody sa skladba a výška výdavkov, ktoré bude žalobcovi ministerstvo poskytovať počas trvania stáže, bude upresňovať na ďalší kalendárny rok dodatkom k bodu 3 a 3 dohody; uvedené nijako žalobca nepreukázal. V dohode o stáži sa dohodli zmluvné strany na mesačnom plate v sume 4.084 eur. Nebolo zrejmé, či v súlade s bodom 5 dohody o stáži došlo niekedy k valorizácii uvedeného platu a ostatných náležitostí, keď to žalobca nepreukázal. Keďže žalobca nepredložil k tomuto žiadne doklady, nie je zrejmé, aký bol a mal byť daný plat počas roka 2007. Žalobca ako sudca vo výkone funkcie národného člena Eurojustu mal nárok na plat titulom výkonu funkcie sudcu. Na plat sudcu by mal však nárok aj vtedy, ak by nevykonával funkciu národného člena Eurojustu. Nemožno teda tvrdiť, že by v dôsledku škodnej udalosti nedošlo k rozmnoženiu majetkových hodnôt titulom funkcie národného člena Eurojustu, pretože na plat sudcu mal žalobca nárok v každom prípade. Ak žalobca tvrdil, že plat sudcu, ktorý poberal a plat národného člena Eurojustu bol odlišný, potom takýto záver netvrdil a nepreukázal. Z oznámenia ministerstva zo dňa 28. 11. 2013, č. 17753/2013/32, bolo síce zrejmé, že po spätnom vypočítaní zahraničného platu žalobcu by dosahoval ako národný člen Eurojustu v období od 1. 8. 2007 do 30. 4. 2008 plat za august 2007 v sume 217.489,- Sk, september 2007 v sume 220.405,- Sk, október 2007 v sume 216.776,- Sk, november 2007 v sume 216.903,- Sk, december 2007 v sume 218.502,- Sk, január 2008 v sume 235.248,- Sk, február 2008 v sume 228.714,- Sk, marec 2008 v sume 227.267,- Sk a apríl 2008 v sume 224.451,- Sk. Nie je však zrejmé, či je tento plat odlišný od platu, ktorý by dostával ako sudca, ak by nevykonával funkciu národného člena v Eurojuste a tiež z tohto potvrdenia nebolo preukázané, aký plat by dosiahol v čistom vyjadrení a či tento prekračuje hodnotu platu podľa dohody o stáži, resp. v zmysle jeho bodu 5 a príslušných dodatkov, ktoré žalobca nepredložil. Z dôkazov potom nebolo možné nijako zistiť, či skutočne žalobcovi takpovediac niečo ušlo a ak áno, čo a v akom rozsahu a čo bolo jeho príčinou. Zrozumiteľná nie je ani tabuľka v žalobe, podľa ktorej za august až október 2007 požadoval žalobca ušlý plat 5.500 eur/mesiac, spolu 16.500 eur, za mesiace november až december 2007 požadoval sumu 2.400 eur/mesiac a január až apríl 2008 sumu 2.700 eur/mesiac. Na pojednávaní konanom dňa 14. 9. 2020 uložil žalobcovi, aby uvedené sumy špecifikoval, pretože tieto údaje nekorešpondujú ani s dohodou o stáži, ale žalobca zostal v konaní naďalej pasívny a takýto dôkaz, ani iné vysvetlenie súdu predložil, takže nepreukázal ani to, aký bol jeho plat za obdobie, za ktoré požadoval náhradu platu.

1.3. K ďalšiemu nároku žalobcu na náhradu škody na cestovných náhradách prvoinštančný súd dôvodil, že podľa bodu 3 dohody počas stáže patrili žalobcovi aj náhrady v zmysle § 1 ods. 2 písm. c) a § 19 a § 30 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov, ktoré sú vymedzené v prílohe č. 2 tejto dohody, no tieto prílohy k žalobe nepripojil. Nemal ako mať potom za preukázané, na aké cestovné náhrady a v akom rozsahu vlastne mal žalobca nárok a či mu nejaké ušli. S tým súvisí aj to, že u žalobcu po jeho odvolaní z funkcie stratilo opodstatnenie, aby bol v zahraničí, a preto sa stráca aj význam účelu cestovných náhrad. Inými slovami, žalobca chcel zaplatiť aj cestovné náhrady, ktorých rozsah a potreba po odvolaní z funkcie nebol preukázaný. Keďže význam cestovných náhrad je, že tieto kompenzujú výdavky a iné plnenia v súvislosti s pracovnou cestou, nedáva zmysel, ako by mohol tento „zisk“ v podobe žalobcovi nevyplatených cestovných náhrad ujsť, ak po odvolaní z funkcie na žiadnu pracovnú cestu nemusel nastúpiť. Ak na nejakú pracovnú cestu musel nastúpiť, v tom prípade existenciu takejto skutočnosti netvrdil, ani nepreukázal. V súvislosti so žalovaným nárokom dodal, že hoci žalobca kvalifikoval svoje nároky podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nepreukázal, že by uplatnené nároky v rozsahu podľa žaloby predbežne prerokoval s ministerstvom v zmysle § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. Z odpovede ministerstva zo dňa 6. 12. 2011 vyplýva iba to, že predmetom prerokovania mala byť suma 1.800 eur mesačne od augusta 2007, ktorá je bez akejkoľvek bližšej špecifikácie čoho sa týka, ktorej časti nárokov a podobne. Keďže funkcia žalobcu mala trvať podľa § 2 ods. 3 v spojení s § 10 ods. 1 zákona č. 530/2004 Z. z. najviac do konca apríla 2008, potom by žalovaný nárok, čisto teoreticky, v prípade danosti celého predbežne prerokovaného nároku, mohol byť dôvodný len v sume neprevyšujúcej sumu 16.200 eur (9×1.800 eur) za obdobie od augusta 2007 do apríla 2008 (9 mesiacov), pretože žalovaný nárok vo zvyšku nebol predbežne prerokovaný tak, ako to predpisuje § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Žalobca tak nepreukázal vznik škody ako podmienky v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a nebol by preto ani daný dôvod, aby súd skúmal splnenie ostatných

podmienok vzniku nároku na náhradu škody. V prípade žalovaného nároku nejde o nárok podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ale o nárok titulom nedoplateného platu a cestovných náhrad. Bez ohľadu na spôsob právnej kvalifikácie tohto nároku bolo zrejmé, že žalobca jeho vznik a rozsah nepreukázal.

1.4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol právne podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP a plne úspešnému žalovanému v spore by patrila náhrada trov konania v rozsahu 100 %. Vzhľadom na to, že sám žalovaný žiadal o nepriznanie náhrady trov konania, pričom i zo spisu vyplýva, že žalovanému žiadne trovy nevznikli, v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku žalovanému náhradu trov konania nepriznal (R 72/2018, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 2. 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) (v poradí druhým) rozsudkom z 31. januára 2024 sp. zn. 15Co/12/2023 rozhodol tak, že rozsudok Mestského súdu Bratislava IV (vo veci Okresného súdu Bratislava I) zo dňa 10. februára 2022 č. k. 8C/179/2012-214, potvrdil. (I. výrok) Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvého odvolacieho konania v rozsahu 100 %. (II. výrok) Žalovanému priznal nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %. (III. výrok)

2.1. V odôvodnení uviedol, že rozhodujúcim pre posúdenie vecnej a právnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie boli skutočnosti, ktoré vyšli najavo vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie a ktoré teda nepochybne existovali v čase vyhlásenia jeho rozsudku. Odvolateľ v odvolaní neuvádzal podstatné, rozhodujúce, konkrétne, právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Na týchto správnych skutkových zisteniach a posúdení sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Rozsudok obsahuje všetky náležitosti uložené ustanovením § 220 CSP. V konaní pred súdom prvej inštancie sa nevyskytla žiadna vada uvádzaná v ustanovení § 380 ods. 2 CSP, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a na ktorú by musel odvolací súd prihliadať.

2.2. V danej veci žalobca tvrdil, že mu nezákonným úradným postupom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky spôsobilo škodu vo výške 32.100 eur, keď mu nevyplácalo plat a cestovné náhrady v zmysle dohody o stáži. V žalobe žalobca uviedol, že mal ušlý plat za mesiac za obdobie august až október 2007 vo výške 5.500 eur, celkovo 16.500 eur; obdobie november až december 2007 vo výške 2.400 eur; obdobie január až apríl 2008 vo výške 2.700 eur, celkovo 10.800 eur, t. j. 32.100 eur. Z uvedeného bolo tak zrejmé, že si žalobca vyčíslil iba ušlý plat, nie aj cestovné náhrady. Ak teda žalobca tvrdil, že mal nárok zo strany žalovaného na vyplácanie platu a cestovných náhrad, bolo jeho povinnosťou túto skutočnosť preukázať a nie presúvať dôkazné bremeno na žalovaného, pretože on tvrdil, že mu bola príslušným orgánom spôsobená škoda z dôvodu porušenia jeho povinností, a teda bolo na ňom, aby túto škodu preukázal. Žalobca predložil ako dôkaz iba dohodu o stáži, podľa ktorej mal nárok na plat vo výške 4.084 eur netto (č. 1. 6 spisu) a aký zahraničný plat by dosahoval ako národný člen Erojustu v období od 1. 8. 2007 do 30. 4. 2008 (č. 1. 109 spisu). Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 14. 9. 2020 vyzval žalobcu, aby v lehote 30 dní špecifikoval z čoho pozostáva jeho uplatnený nárok na náhradu škody, keďže vyššie uvedená suma 5.500 eur sa odlišuje od sumy uvedenej v dohode o stáži, že zo žaloby nevyplýva čo by mali predstavovať sumy 2.400 eur a 2.700 eur; ďalej ho vyzval, aby v rovnakej lehote špecifikoval, kedy sa opätovne ujal funkcie sudcu, aký bol jeho plat za obdobie, za ktoré požaduje náhradu škody a aby tieto skutočnosti preukázal a zároveň, aby v rovnakej lehote doplnil, či nárok v rozsahu v akom bol uplatnený v tomto súdnom konaní, bol aj predbežne prerokovaný s predložením príslušných listinných dôkazov s výnimkou oznámenia o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 6. 12. 2011 (č. 1. 186 spisu). Žalobca na uvedenú výzvu nereagoval a svoj nárok v zmysle výzvy prvoinštančného súdu nešpecifikoval, ani nepreukázal, z dôvodu ktorého potom súd prvej inštancie správne žalobu zamietol pre neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu. Odvolací súd dodal, že aj keď bola žaloba podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a aj časť konania prebiehala za jeho účinnosti, bolo aj vtedy povinnosťou žalobcu pravdivo opísať rozhodujúce skutočnosti, označiť dôkazy a aj ich k žalobe pripojiť (§ 79 ods. 1, ods. 2 OSP). K rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktoré žalobca v odvolaní poukázal nemohol odvolací súd prihliadnuť, pretože sa týka iných skutkových okolností ako v tomto spore (určenie dedičského práva). Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd tvrdenie žalobcu v odvolaní o povinnosti dokazovať negatívnu skutočnosť, vyhodnotil ako nedôvodné. Odvolací súd dodal,

že súhlasí s tvrdením súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozhodnutia o tom, že žalobca nepreukázal, že by uplatňovaný nárok v rozsahu podľa žaloby bol predbežne prerokovaný podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. Z listinného dôkazu predloženého žalobcom, a to oznámenia o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 6. 12. 2011 vyplývalo, že dňa 8. 9. 2010 bolo Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky doručené podanie žalobcu zo dňa 7. 9. 2010, ktorým sa domáhal náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. s tým, že v žiadosti bolo uvedené, že škoda mala byť spôsobená nezákonným rozhodnutím ministra spravodlivosti o odvolaní zo dňa 3. 7. 2007 a nesprávnym úradným postupom - nekonaním o opravnom prostriedku podanom proti predmetnému rozhodnutiu a na základe uvedeného si uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 1.800 eur mesačne od augusta 2007 spolu s príslušným úrokom z omeškania (č. 1. 4 spisu).

2.3. V danej veci žalobca síce požiadal príslušný orgán o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ale podľa uvedeného oznámenia si uplatnil iba náhradu škody vo výške 1.800 eur mesačne od augusta 2017 s príslušným úrokom z omeškania, pričom žalobou sa domáha náhrady škody vo výške 32.100 eur s príslušenstvom. Z uvedeného tak vyplývalo, že žalobca nepožiadaval príslušný orgán o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody vo výške 32.100 eur, ale iba vo výške 1.800 eur mesačne od augusta 2017 bez uvedenia doby, dokedy tento nárok požaduje. Tak ako je uvedené v ustanovení § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný. Z citovaného oznámenia o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody vyplýva iba prerokovanie nároku vo výške 1.800 eur mesačne a tak ako konštatoval súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, zvyšok nároku žalobcu na náhradu škody predbežne prerokovaný nebol.

2.4. Odvolací súd sa nestotožnil ani s ďalšou odvolacou námietkou žalobcu o tom, že právne posúdenie súdu prvej inštancie, podľa ktorého ide o nárok vyplývajúci sudcovi v postavení národného člena Eurojustu z ustanovení § 65 ods. 3, § 87 ods. 3 a § 88 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. považuje za nesprávne. Žalovaný sa vo svojom vyjadrení k tejto odvolacej námietke vyjadril s odkazom na ustanovenie § 151e zákona č. 530/2004 Z. z. a na to, že sa na žalobcu v období, za ktoré žiadal o náhradu škody vzťahovali ustanovenia zákona č. 385/2000 Z. z., keď aj napriek vykonávaniu funkcie národného zástupcu Slovenskej republiky v Eurojuste, sa tento výkon považoval za výkon funkcie sudcu. Odvolací súd v plnom rozsahu s touto argumentáciou žalovaného súhlasil. Žalobca taktiež namietal nesprávne skutkové zistenia prvoinštančného súdu týkajúce sa oznámenia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 28. 11. 2013, č. 17753/2013/3. Odvolací súd sa nestotožnil ani s touto odvolacou námietkou žalobcu, nakoľko prvoinštančný súd v bode 35. (ako aj následne v bodoch 36. a 37.) odôvodnenia napadnutého rozhodnutia riadne vysvetlil ako uvedený dôkaz - oznámenie zo dňa 28. 11. 2013 vyhodnotil, s ktorým vysvetlením odvolací súd súhlasil. Žalobca týmto dôkazom iba preukazoval, aká by bola výška jeho zahraničného platu, ktorú by dosahoval ako národný člen Eurojustu v období od 1. 8. 2007 do 30. 4. 2008, nepreukázal ale aká skutočná škoda mu nevyplatením tohto platu mala vzniknúť, keď v žalobe iba uviedol aké sumy si voči žalovanému uplatňuje bez bližšej špecifikácie, čo predstavuje jeho nárok na plat a čo na cestovné náhrady.

2.5. Odvolací súd k argumentácii žalobcu v odvolaní, že bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie všetky prostriedky procesného útoku a tak z opatrnosti navrhol, aby bolo uložené Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky vypočítať výšku súm, ktoré mu boli vyplatené podľa dohody o stáži uzavretej dňa 28. 4. 2004 v období od augusta 2007 do apríla 2008, odvolací súd dôvodil, že takýto dôkaz nemôže vykonať z nasledovných dôvodov. Žalobca podal žalobu na súd v roku 2012 a od tejto doby mal dostatok času, aby preukázal svoje tvrdenie, že mu zo strany žalovaného vznikla škoda, resp. že mu nebol riadne vyplatený plat a cestovné náhrady v zmysle uvedenej dohody o stáži. Aj keď konanie bolo začaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, bolo povinnosťou žalobcu svoje tvrdenie aj preukázať. Od 1. 7. 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, podľa ktorého prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Ustanovenie § 366 CSP má základ v koncentrácii konania podľa § 153 a § 154 CSP. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa

dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Tak ako už bolo uvedené, žalobca aj napriek výzve súdu prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 14. 9. 2020 si svoju povinnosť nesplnil, nešpecifikoval svoj nárok a tento ani nepreukázal. Vzhľadom k tomu, že žalobca mal dostatok času, aby prostriedky procesného útoku uplatnil pred prvoinštančným súdom (od podania žaloby do druhého rozhodnutia súdu prvej inštancie uplynulo viac ako 9 rokov), odvolací súd potom považoval odvolací dôvod žalobcu podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP, t. j., že zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, za nedôvodný.

2.6. V danej veci odvolací súd dospel k záveru, že nie je daný ani odvolací dôvod podľa § 386 ods. 1 písm. b) CSP. Žalobca v odvolaní tvrdil, že sa jeho právny zástupca nemohol zúčastniť pojednávania konaného dňa 10. 2. 2022, na ktorom bol vyhlásený rozsudok z dôvodu, že tesne pred týmto pojednávaním obdržal správu zo Základnej školy v Stupave, že musí vyzdvihnúť svojho maloletého syna vzhľadom na karanténne opatrenia súvisiace s ochorením na Covid-19, nemohol si z objektívnych dôvodov zabezpečiť zastúpenie a nemohol tak bez svojej viny uplatniť všetky prostriedky procesného útoku. Zo spisu vyplývalo, že predvolanie na uvedený termín pojednávania prevzal právny zástupca žalobcu dňa 20. 11. 2021. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 10. 2. 2022 vyplývalo, že sa na toto pojednávanie nedostavil žalobca a ani jeho právny zástupca (č. 1. 211 spisu), ani jeden z nich svoju neúčast neospravedlnil. Právny zástupca žalobcu ani po pojednávaní, ktoré sa konalo o 13,00 hod. neoznámil (telefonicky, elektronicky) skutočnosť, ktorú uvádzal až v odvolaní, t. j. že musel ísť vyzdvihnúť svoje maloleté dieťa zo školy z dôvodu karanténnych opatrení, čo preukázal správou zo dňa 10. 2. 2022 o 12,32 hod. Podľa názoru odvolacieho súdu mal právny zástupca žalobcu dostatok času, aby pred uvedeným pojednávaním, prípadne v jeho priebehu oznámil súdu prvej inštancie dôvod svojej neprítomnosti na pojednávaní, prípadne tak mohol urobiť aj po pojednávaní a nie až v odvolaní proti napadnutému rozsudku.

2.7. Odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie aj napriek pokynu odvolacieho súdu v uznesení zo dňa 22. 8. 2018 č. k. 15Co/179/2017-154, ktorým zrušil prvé rozhodnutie prvoinštančného súdu v danej veci, nerozhodol v napadnutom rozsudku o prvých trovách odvolacieho konania, z dôvodu ktorého odvolací súd o týchto trovách rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a žalobcovi, ktorý bol v prvom odvolacom konaní úspešný (jeho prvému odvolaniu bolo vyhovené), priznal nárok na náhradu trov prvého odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.8. Následne odvolací súd uviedol, že o náhrade trov tohto odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v tomto odvolacom konaní úspech (druhému odvolaniu žalobcu vyhovené nebolo), priznal nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov prvého a tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie smerujúce proti výroku II napadnutého rozsudku o nároku žalobcu na náhradu trov prvého odvolacieho konania, prípustnosť ktorého odôvodňoval § 420 písm. f) CSP.

3.1. Uviedol, že po podaní odvolania žalobcom (druhé v poradí) bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený (výrok I.), žalobcovi odvolací súd priznal nárok na náhradu trov „prvého“ odvolacieho

konania v rozsahu 100 % (výrok II.) a žalovanému priznal náhradu trov „tohto“ odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok III.). V bode 21 odôvodnenia odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie nerešpektoval pokyn odvolacieho súdu o povinnosti rozhodnúť o trovách odvolacieho konania, z dôvodu ktorého, v spojení so skutočnosťou, že odvolaniu žalobcu (prvému) bolo vyhovie, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %. Takýto postup odvolacieho súdu podľa žalovaného jednoznačne nemá oporu v právnej úprave rozhodovania o trovách konania a je prejavom svojvôle súdu závažne porušujúcej právo žalovaného na spravodlivý proces, ktorého dôsledkom je iba zvýhodnenie žalobcu poskytnutím mu časti nároku na náhradu trov konania, na ktorú však s ohľadom na celkový výsledok konania a zásadu úspechu jednoznačne nemal mať nárok. V prvom rade žalovaný považoval za nevyhnutné spochybniť záver odvolacieho súdu, v zmysle ktorého súd prvej inštancie v ostatnom rozsudku nerozhodol o trovách „prvého“ odvolacieho konania, čím nemal rešpektovať pokyn odvolacieho súdu. Podľa názoru žalovaného takýto záver odvolacieho súdu je nepresvedčivý, nedostatočne odôvodnený, ale najmä nelogický. Je nespochybniteľné, že súd prvej inštancie v rozsudku vo veci samej rozhodoval o „trovách konania“ (viď výrok II. rozsudku vo veci samej), nie o „trovách prvoinštančného konania“. Z výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie teda nemožno vyabstrahovať záver prijatý odvolacím súdom o nerešpektovaní pokynu rozhodnúť o trovách „prvého“ odvolacieho konania. Rovnako tak tento záver nevyplyva ani z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý pre rozhodovanie aplikoval § 255 ods. 1 a § 262 CSP, t. z. ustanovenia (viď bod 40 a nasl. odôvodnenia rozsudku vo veci samej), ktoré mu uložil aplikovať odvolací súd (viď bod 13 zrušujúceho uznesenia). Záver odvolacieho súdu o nerešpektovaní pokynu odvolacieho súdu rozhodnúť o trovách „prvého“ odvolacieho konania, ale najmä záver odvolacieho súdu, že o trovách „prvého“ odvolacieho konania rozhodnuté nebolo, je nelogický a nepreskúmateľný. Z doposiaľ uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie výrokom II. druhého rozsudku vo veci samej rozhodoval (a rozhodol) aj o trovách „prvého“ odvolacieho konania, čo v konečnom dôsledku znamená, že o trovách „prvého“ odvolacieho konania bolo v tomto konaní rozhodnuté celkom dvakrát, a to tak výrokom II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol výrokom I. rozsudku odvolacieho súdu potvrdený, ako aj tu napadnutým výrokom II. rozsudku odvolacieho súdu. Ide pritom o výroky celkom opačné, keďže rozsudkom súdu prvej inštancie bolo rozhodnuté, že náhrada trov dovtedajšieho konania by prináležala žalovanému, dovolaním napadnutým rozsudkom bola naopak náhrada trov „prvého“ odvolacieho konania priznaná žalobcovi. Už táto skutočnosť podľa názoru žalovaného odôvodňuje prijatie záveru o porušení jeho práva na spravodlivý proces, ergo o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Spôsob rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým došlo k priznaniu náhrady trov konania žalobcovi napriek jeho 100 % neúspechu v konaní (a napriek tomu, že o nich rozhodol už súd prvej inštancie), je však aj arbitrárny. Žalovanému primárne nebola odvolacím súdom daná možnosť vyjadriť sa k možnosti priznania náhrady trov „prvého“ odvolacieho konania žalobcovi, pričom s ohľadom na doposiaľ uvedenú argumentáciu, žalovaný takéto rozhodnutie odvolacieho súdu ani objektívne nemohol predpokladať. Ako významnejší sa však môže javiť i stav nastolený odvolacím súdom výrokmi II. a III. napadnutého rozsudku, ktorými priznal stranám sporu právo na vzájomné plnenie náhrady trov (dvoch) odvolacích konaní. Žalovaný nebol v konaní právne zastúpený advokátom, zároveň mu v súvislosti s „druhým“ odvolacím konaním nevznikli ani žiadne hotové výdavky (napr. spojené s cestou na pojednávanie), teda vo výsledku žalobca nebude žalovanému nahrádzať žiadne trovy konania. Na druhej strane žalobca bol počas celého konania zastúpený právnym zástupcom, t. z. výrokom II. napadnutého rozsudku došlo k založeniu povinnosti súdu prvej inštancie rozhodnúť o výške trov „prvého“ odvolacieho konania, ktorá bude pravdepodobne zodpovedať sume 515,18 eur. Za situácie, že žalobca si žalobou uplatnil nárok nedôvodný, nemôže byť za spravodlivý považovaný taký výsledok sporu, v ktorom bude žalovaný nahrádzať žalobcovi trovy konania. Inak povedané, závery a dôsledky plynúce z napadnutého rozsudku o nároku na náhradu trov konania, ktoré bolo vydané zjavne bez akejkoľvek opory v právnom predpise, v konečnom dôsledku zakladajú extrémny rozpor s princípmi spravodlivosti, keďže stavajú žalobcu do pozície úspešnejšej strany sporu, ergo sú extrémne nesúladne s princípom spravodlivosti a zásadne popierajú zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení (arbitrárne). Pokiaľ teda odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, ako bolo vyššie uvedené, je jeho rozhodnutie prekvapivé, nedostatočne odôvodnené a predovšetkým svojvoľné a arbitrárne, pričom toto neprimerane skresľuje výsledok celého súdneho konania v prospech žalobcu, ktorý napriek svojmu absolútnemu procesnému neúspechu v konaní bol postavený do pozície úspešnejšej strany, ktorá má nárok na náhradu trov konania a ktorej ako jedinej

bude potrebné aj náhradu trov konania skutočne uhrádzať.

3.2. Vzhľadom na uvedené dovolateľ navrhol dovolaciemu súdu rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod [§ 420 písm. f) CSP] zároveň aj dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z vád uvedených v tomto ustanovení (spôsobujúcich tzv. „zmätočnosť“ rozhodnutia) znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá aj jeho dôvodnosť.

5. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP, a to porušením práva na spravodlivý proces, ktorého podstatou je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie a rozhodnutie súdov v prejednávanej veci tak, aby konanie ako celok bolo nielen zákonné, ale aj spravodlivé.

6. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

7. Žalovaný predovšetkým namietal, že postup odvolacieho súdu, keď v bode 21 rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie nerešpektoval pokyn odvolacieho súdu o povinnosti rozhodnúť o trovách odvolacieho konania, z dôvodu ktorého, v spojení so skutočnosťou, že odvolaniu žalobcu (prvému) bolo vyhovievané, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %, podľa žalovaného jednoznačne nemá oporu v právnej úprave rozhodovania o trovách konania a závažne porušujúcej právo žalovaného na spravodlivý proces, ktorého dôsledkom je iba zvýhodnenie žalobcu poskytnutím mu časti nároku na náhradu trov konania, na ktorú však s ohľadom na celkový výsledok konania a zásadu úspechu jednoznačne žalobca nemal mať nárok.

8. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia,

na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo strany sporu, resp. účastníka konania na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

10. Podľa § 387 ods. 3 veta druhá CSP odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11. Dovolací súd uvádza, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany prednesené na súde prvej inštancie i v podanom odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Rovnako podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

12. V posudzovanom spore dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho treba považovať za nepreskúmateľné.

13. V posudzovanej veci z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, teda aj vo výroku, ktorým rozhodol o trovách celého konania, vrátane odvolacieho konania, ktorého výsledkom bolo zrušenie prvého v poradí prijatého rozhodnutia vo veci. Súčasne rozhodol o trovách (prvého) odvolacieho konania samostatným výrokom a napokon rozhodol samostatným výrokom o trovách odvolacieho konania (tohto).

13.1. V zmysle ustanovenia § 255 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 CSP (zásada úspechu v konaní) nevylučuje rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho, ktorý by vyústil do rozhodnutia o nároku na náhradu trov jednotlivých konaní (§ 262 ods. 1 CSP) tromi samostatnými výrokmi (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 453/2019 z 19. novembra 2019). Aj keď v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 453/2019 je pripustený rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania, a to prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho, dovolací súd poukazujúc na ustanovenie § 453 ods. 3 CSP konštatuje, že v novom rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, súd rozhodne opäť o nároku na náhradu trov odvolacieho konania, a to vrátane nároku na náhradu trov dovolacieho konania. Tento nárok bude tvoriť jeden celok, a preto v takomto prípade bude odvolací súd rozhodovať jedným výrokom.

14. Pokiaľ dovolateľ namietal, že záver odvolacieho súdu o nerešpektovaní pokynu odvolacieho súdu rozhodnúť o trovách „prvého“ odvolacieho konania, ale najmä záver odvolacieho súdu, že o trovách „prvého“ odvolacieho konania rozhodnuté nebolo, je nelogický a nepreskúmateľný, namietal tak vzhľadom na vyššie uvedené správne. Z doposiaľ uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie výrokom II. druhého rozsudku vo veci samej rozhodoval (a rozhodol) aj o trovách „prvého“ odvolacieho konania, čo v konečnom dôsledku znamená, že o trovách „prvého“ odvolacieho konania bolo v tomto konaní rozhodnuté celkom dvakrát, a to tak výrokom II. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol výrokom I. rozsudku odvolacieho súdu potvrdený, ako aj tu napadnutým výrokom II. rozsudku odvolacieho súdu. Ide pritom o výroky celkom opačné, keďže rozsudkom súdu prvej inštancie bolo rozhodnuté, že náhrada trov dovtedajšieho konania by prináležala žalovanému, dovolaním napadnutým rozsudkom bola naopak náhrada trov „prvého“ odvolacieho konania priznaná žalobcovi.

15. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne, ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

16. Na základe uvedeného, dovolanie žalovaného je za takejto situácie dôvodné, pretože v ňom opodstatnene namietal, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby ako strana uskutočňovala jej patriace procesné práva v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti proti II. výroku, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov prvého odvolacieho konania a vo výroku III., ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov odvolacieho konania zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Keďže rozsudok odvolacieho súdu bolo možné v dovolacom konaní preskúmať iba pokiaľ ide o rozhodnutie o náhrady trov odvolacieho konania (konanie o dovolaní žalobcu bolo zastavené).

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.